

**Załącznik nr 3 do regulaminu naboru WoPP Zachowanie dziedzictwa kulturowego obszaru poprzez poprawę stanu zachowania zabytków
- Lokalne kryteria wyboru operacji LGD „Razem dla Rozwoju” dla projektów inwestycyjnych innych niż grantowe i zakresu przedsiębiorczości**

1. Kryterium dostępne

Kryterium	Opis kryterium		Sposób weryfikacji
<u>Zachowanie dziedzictwa kulturowego obszaru poprzez poprawę stanu zachowania zabytków</u>	Kryterium będzie uznane za spełnione jeżeli Wnioskodawca wykaże, że wniosek o dofinansowanie dotyczy działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego (inwestycja w obiekt zabytkowy) na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju Partnerstwa LGD „Razem dla Rozwoju” na lata 2023-2027.	TAK NIE	Kryterium weryfikowane na podstawie wniosku o przyznanie pomocy – sekcja: uzasadnienie zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru oraz na podstawie dokumentów załączonych do wniosku: decyzja o wpisie do rejestru/ewidencji zabytków.

2. Kryterium rankingujące

Przedsięwzięcie		LSR P.2.1.3 Zachowanie dziedzictwa kulturowego obszaru poprzez poprawę stanu zachowania zabytków		
Lp.	Kryterium	Opis kryterium lokalnego oceny operacji	Punktacja	Sposób weryfikacji i zgodności z LSR
1.	Doświadczenie wnioskodawcy	Wnioskodawca powinien wykazać doświadczenie, wiedzę i umiejętności w obszarach, których dotyczą projekty, zapewniając sprawną i skuteczną realizację projektów. Preferowane będą projekty, w których Wnioskodawca udokumentuje, że: ➤ 5 pkt – zrealizował, co najmniej 3 projekty finansowane ze środków UE ➤ 3 pkt – zrealizował, co najmniej 2 projekty finansowane ze środków UE ➤ 1 pkt – zrealizował, co najmniej 1 projekt finansowane ze środków UE ➤ 0 pkt – nie realizował projektu finansowane ze środków UE	0 - 5 pkt.	W celu wykazania spełnienia kryterium Wnioskodawca powinien załączyć do wniosku informacje potwierdzające doświadczenie tj. kopia umowy o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność ostateczną. Jeśli podmiot był beneficjentem środków z działania LEADER za pośrednictwem LGD „Razem dla Rozwoju” nie musi załączać umowy o przyznanie pomocy. Podmiot w celu weryfikacji realizacji operacji powinien wpisać tytuł oraz numer umowy z SW, projektu realizowanego w poprzednim okresie programowania. Weryfikacji dokona LGD na podstawie własnych danych. W innym wypadku Wnioskodawca musi przedstawić ww. dokumenty potwierdzające doświadczenie w realizacji projektów współfinansowanych ze środków unii europejskiej. Zgodnie z definicją zawartą w LSR w rozdziale VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru
2.	Wnioskodawca korzystał z doradztwa udzielonego przez pracowników LGD w	Preferuje się operacje realizowane przez wnioskodawców, którzy korzystali z doradztwa prowadzonego przez Biuro LGD. ➤ 3 pkt – Wnioskodawca korzystał z indywidualnego doradztwa w Biurze LGD na dany nabór wniosków i jego dane znajdują się	0 - 3 pkt.	Kryterium weryfikowane na podstawie opisu w wyznaczonym miejscu we wniosku o przyznanie pomocy i/lub załączniku. Spełnienie kryterium weryfikowane będzie na podstawie listy podmiotów, którym udzielono doradztwa w biurze LGD.

	ramach bieżących naborów. Kryterium rozstrzygające nr 1	w rejestrze indywidualnego doradztwa ➤ 0 pkt – Wnioskodawca nie korzystał z indywidualnego doradztwa w biurze LGD przed złożeniem wniosku		Udział w doradztwie organizowanym przez LGD pozwoli wnioskodawcom zdobyć niezbędną wiedzę do skutecznego przygotowania wniosków zgodnych z wymogami, co poprawi jakość składanych wniosków. Zgodnie z definicją zawartą w LSR w rozdziale VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru
3.	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	➤ 3 pkt – we wniosku zadeklarowano, iż powstała lub zmodernizowana infrastruktura będzie w całości lub w części dostosowana do osób z niepełnosprawnościami ➤ 0 pkt – we wniosku nie zadeklarowano, iż powstała lub zmodernizowana infrastruktura będzie w całości lub w części dostosowana do osób z niepełnosprawnościami	0 – 3 pkt.	LGD premiuje operacje oddziałujące pozytywnie na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Ocena będzie dokonywana na podstawie opisu operacji i danych zawartych we wniosku o przyznanie pomocy w tym rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami . Zgodnie z definicją zawartą w LSR w rozdziale VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru
4.	Projekt wprowadza zastosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska lub przeciwdziałających zmianom klimatu.	W budżecie operacji zaplanowano środki na działania mające wpływ na ochronę środowiska i/lub przeciwdziałające zmianom klimatu. Za działania mające wpływ na ochronę środowiska i/lub przeciwdziałające zmianom klimatu: - inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii (energię słoneczną, wiatrową, geotermalną, biomasę, biogaz np. kolektory słoneczne, fotowoltaika, pompy ciepła, małe elektrownie wodne lub wiatrowe, mikrowiatraki itp.) - likwidacja pieców i palenisk węglowych na rzecz nowoczesnych technologii niskoemisyjnych (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła, mikrowiatraki przydomowe, źródła ciepła na biomasę, paliwa gazowe, paliwa stałe z kotłami minimum 5 generacji)., - inwestycje związane z poprawą utrzymania ciepła w budynku (izolacja termiczna budynku, wymiana okien na energooszczędne). ➤ 3 pkt – projekt uwzględnia rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska lub przeciwdziałające zmianom klimatu z uwzględnieniem informacji zawartych w sposobie weryfikacji. W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, punkty przyznaje się, jeżeli suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie przekracza połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych. ➤ 0 pkt – nie spełniono warunków określonych dla kryterium Za rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska lub przeciwdziałaniu zmianom klimatu nie będą uznane zakupy/inwestycje, usługi w urządzenia elektroniczne tylko dlatego, że są elektroniczne, lub których klasa energooszczędności jest standardem producenta.	0 - 3 pkt.	Zadanie musi mieć odzwierciedlenie w kosztach w budżecie. Wszystkie działania mające wpływ na ochronę środowiska i/lub przeciwdziałające zmianom klimatu, muszą dotyczyć kosztów Kwalifikowanych (k.k.): - co najmniej 30 % w odniesieniu do wszystkich k.k. określonych w zestawieniu rzeczowo finansowym operacji oraz - nie więcej niż 50 % w przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii. Kryterium weryfikowane na podstawie opisu w wyznaczonym miejscu we wniosku o przyznanie pomocy i/lub załącznikach oraz kosztów zawartych w zestawieniu rzeczowo-finansowym. Preferowane jest załączenie dokumentów i materiałów potwierdzających realizację działań mających wpływ na ochronę środowiska i/lub przeciwdziałających zmianom klimatu lub wykorzystujących rozwiązania z zakresu cyfryzacji, np. specyfikacje maszyn, urządzeń, charakterystyki produktu.

5.	Operacja wpisuje się w innowacyjne podejście określone w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Razem dla Rozwoju”	Preferowane są operacje nowatorskie, niestandardowe o eksperymentalnym charakterze, w nietypowy sposób podchodzące do lokalnych zasobów, tradycji, przyczyniające się do pozytywnych zmian na obszarze LGD lub takie których nie ma, a jest na nie zapotrzebowanie. ➤ 4 pkt – innowacyjność na poziomie obszaru LGD ➤ 2 pkt – innowacyjność na poziomie gminy ➤ 0 pkt – niespełnienie kryterium Innowacyjność oceniana w odniesieniu do obszaru gminy/LGD (zastosowanie po raz pierwszy opracowanych przez beneficjenta rozwiązań lub pomysłów i rozwiązań znanych i stosowanych na innych obszarach, jednak mających charakter innowacji na terenie gminy/LGD) w zakresie: - nowatorskiego sposobu wykorzystania zasobów lokalnych lub - rozwoju nowych rodzajów produkcji i usług służących zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności, które były pomijane w dotychczasowych działaniach lub jest ich brak na obszarze lub - modernizacji tradycyjnych form technologii i/lub - rozwoju nowych funkcji obszaru i/lub - nowego sposobu angażowania społeczności lokalnej w rozwój lub - zastosowanej nowej technologii z wykorzystaniem maszyn lub urządzeń posiadających certyfikat innowacyjności. Wnioskodawca musi szczegółowo opisać, jakie unikalne cechy oferuje jego usługa w porównaniu do innych istniejących, jest zobowiązany do dokonania analizy otoczenia i wykazania, że operacja planowana do realizacji spełnia warunki kryterium.	0 - 4 pkt.	Informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami. Wskazanie i uzasadnienie zawarte we wniosku i załącznikach. Wnioskodawca jest zobowiązany do dokonania analizy otoczenia i wykazania, że operacja planowana do realizacji spełnia warunki kryterium. Dla uzasadnienia kryterium wymagane jest wskazanie dokumentów potwierdzających, że zastosowane rozwiązania w ramach realizacji operacji mają taki charakter (np. źródła pisemne, literatura, raporty, analizy lub odnośniki do stron www., certyfikaty innowacyjności dla maszyn i urządzeń) – na dowód spełnienia tego kryterium w przypadku braku dostępności informacji potwierdzających innowacyjność na stronach internetowych oraz w źródłach pisanych niezbędne jest przedstawienie tych informacji w formie załącznika. Dla uzasadnienia kryterium wymagane jest wskazanie dokumentów potwierdzających, że zastosowane rozwiązania w ramach realizacji operacji mają taki charakter (np. źródła pisemne, literatura, raporty, analizy lub odnośniki do stron www., certyfikaty innowacyjności dla maszyn i urządzeń) – na dowód spełnienia tego kryterium w przypadku braku dostępności informacji potwierdzających innowacyjność na stronach internetowych oraz w źródłach pisanych niezbędne jest przedstawienie tych informacji w formie załącznika. Jeśli innowacyjność opiera się na użyciu nowoczesnych urządzeń lub technologii (np. specjalistyczny sprzęt), Wnioskodawca powinien przedstawić certyfikaty innowacyjności dla urządzeń np. certyfikaty innowacyjności lub zaświadczenia od producentów urządzeń, które wskazują, że sprzęt jest nowością w branży i nie jest jeszcze stosowany na obszarze gminy/LGD. Beneficjent powinien dostarczyć dowody, że sprzęt, usługa działanie zaplanowane w projekcie wyróżnia się na tle konkurencji, np. poprzez wyższą jakość usług, szybsze efekty, lepsze doświadczenie klienta itp. Wnioskodawca będzie musiał dostarczyć zarówno analizy rynku, jak i dowody z publicznych źródeł, potwierdzające brak konkurencji, co pozwoli uniknąć subiektywnej oceny opartej jedynie na jego deklaracjach. musi wykazać, że jego konkurencyjne działania, usługi nie są zarejestrowane lub aktywnie promowane w gminie czy obszarze działania LGD, co potwierdziłoby unikalność jego działalności., Wnioskodawca powinien dostarczyć dowody na brak podobnych usług, korzystając z ogólnodostępnych źródeł, takich jak internetowe katalogi firm, Google Maps, media społecznościowe (Facebook, Instagram), oraz bazy danych
----	---	--	------------	---

				branżowych. Wnioskodawca powinien przedstawić porównanie swojej usługi z tym, co jest dostępne w innych gminach z obszaru LGD. Analiza powinna wskazać, czy jest już jego usługa, produkt urządzenie itp. oferowany w innych miejscowościach objętych LSR. Dla uzasadnienia kryterium wymagane jest wskazanie dokumentów potwierdzających, że zastosowane rozwiązania w ramach realizacji operacji mają taki charakter (np. źródła pisemne, literatura, raporty, analizy lub odnośniki do stron www., certyfikaty innowacyjności dla maszyn i urządzeń)
6.	Gotowość techniczna projektu do realizacji Kryterium rozstrzygające nr 2	LGD preferuje wnioskodawców, który wypełnili wniosek o przyznanie pomocy w zakresie umożliwiającym dokonanie oceny przed wezwaniem do uzupełnień/złożenia wyjaśnień i załączyli wszystkie wymagane dokumenty niezbędne do realizacji i weryfikacji planowanej operacji. ➤ 5 pkt – Wnioskodawca uzyskał wszystkie wymagane prawem polskim prawomocne decyzje administracyjne (np. pozwolenie na budowę/przebudowę lub dokumenty równoważne) lub przedstawił dwie oferty/kosztorys inwestorski na wykonanie planowanych prac, co umożliwi dokonanie przez LGD oceny i wyboru operacji oraz ustalenia kwoty wsparcia bez konieczności wezwania do uzupełnień/złożenia wyjaśnień w przypadku gdy realizacja operacji nie wymaga uzyskania żadnych pozwoleń. ➤ 0 pkt – brak wymaganych prawem polskim prawomocnych decyzji administracyjnych, a operacja zakłada uzyskanie takiej dokumentacji	0 - 5 pkt.	Kryterium będzie spełnione, jeśli bez wezwania do usunięcia do uzupełnień/złożenia wyjaśnień w dokumentacji dotyczącej projektu, możliwe będzie dokonanie przez LGD oceny i wyboru projektu. Ocena będzie dokonywana na podstawie informacji zawartych we wniosku o przyznanie pomocy oraz na podstawie załączonych dokumentów. W przypadku projektów wymagających pozwolenia na budowę/przebudowę lub zgłoszenia budowy/przebudowy Wnioskodawca posiada wszystkie wymagane prawem polskim prawomocne decyzje administracyjne (pozwolenie na budowę/przebudowę lub dokumenty równoważne) pozwalające na realizację całości inwestycji oraz posiada kompletny projekt budowlany. W przypadku projektów niewymagających pozwolenia lub zgłoszenia: Wnioskodawca posiada co najmniej dwie oferty cenowe z parametrami na wykonanie planowanych prac/ kosztorys inwestorski.
7.	Stopień wykorzystania lokalnych zasobów historycznych, kulturowych, przyrodniczych obszaru LGD	Preferowane będą operacje wykorzystujące zasoby lokalne w następujących kategoriach: lokalną historię/zabytki, kulturę/tradycję, walory przyrodnicze lub produkty lokalne: ➤ 4 pkt – projekt wykorzystujący lokalne zasoby we wszystkich kategoriach lub ➤ 3 pkt – projekt wykorzystujący zasoby lokalne w 3 kategoriach lub ➤ 2 pkt – projekt wykorzystujący zasoby lokalne w 2 kategoriach lub ➤ 0 pkt – projekt nie wykorzystuje żadnych zasobów lokalnych	0 - 4 pkt.	Ocena będzie dokonywana na podstawie danych zawartych we wniosku oraz na podstawie załączonych dokumentów. Wnioskodawca powinien przedstawić szczegółowy opis, w jaki sposób planowana operacja wykorzystuje lokalne dziedzictwo historyczne, kulturowe, przyrodnicze lub lokalne produkty. Opis musi wskazywać na bezpośredni związek między projektem a lokalnymi zasobami, np. projekt wykorzystuje lokalne zabytki, lokalną kulturę, potencjał przyrodniczy czy tradycyjne rzemiosło: • Wnioskodawca powinien przedstawić np. szczegółowy plan, jak operacja wykorzystuje unikalne lokalne zasoby które mają bezpośredni wpływ na ich rozpoznawalność. • Wnioskodawca musi przedstawić dowody współpracy z lokalnymi dostawcami, rzemieślnikami lub producentami. Przykłady takich dokumentów mogą obejmować np. : - umowy z lokalnymi partnerami, - listy intencyjne lub referencje od lokalnych partnerów.

8.	Miejsce realizacji operacji	Preferowane będą operacje realizowane w małych miejscowościach Miejsce realizacji operacji: ➤ 4 pkt – miejscowość poniżej 500 mieszkańców ➤ 2 pkt – miejscowość od 500 – 1000 mieszkańców ➤ 0 pkt – miejscowość powyżej 1000 mieszkańców	0 - 4 pkt.	Ocena będzie dokonywana na podstawie danych GUS dostępnych na dzień 31 grudnia 2021 lub danych gminy (wymagane będzie wykazanie odpowiedniego dokumentu przez Wnioskodawcę).
9.	Uzasadnienie, celowości, racjonalności, zasadności kosztów	Rada LGD przyzna punkty, jeżeli koszty projektu są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne, co zostanie dokładnie opisane we wniosku o przyznanie pomocy poprzez dołączenie kosztorysu/ofert cenowych. ➤ 3 pkt – uzasadniono celowość, racjonalność i zasadność kosztów – przed wezwaniem do uzupełnień, ➤ 2 pkt – uzasadniono racjonalność lub celowość lub zasadność kosztów (beneficjent uzasadnił 2 z powyższych cech) – przed wezwaniem do uzupełnień, ➤ 1 pkt – uzasadniono racjonalność lub celowość lub zasadność kosztów (beneficjent uzasadnił 1 z powyższych cech) – przed wezwaniem do uzupełnień ➤ 0 pkt – brak uzasadnienia kosztów lub opis jest ogólnikowy.	0 – 3 pkt.	Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartych w części finansowej wniosku o przyznanie pomocy (tj. opisu zadań wymienionych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji) oraz załączonych ofert cenowych/kosztorysu inwestorskiego. Uzasadnienie celowości, racjonalności i zasadności kosztów oznacza: - dokładny opis zasadności planowanych do poniesienia wydatków poprzez umotywowanie wydatku, - udokumentowanie racjonalności poprzez dołączenie kosztorysu lub minimum dwóch ofert do każdej pozycji ujętej w zestawieniu rzeczowo-finansowym, - opis ich niezbędności do osiągnięcia celu operacji poprzez wskazanie dlaczego Wnioskodawca ujmuje takie koszty w projekcie. Jeśli brak jest dostępnych ofert cenowych na poszczególne usługi/produkty/maszyny/urządzenia na stronach internetowych, można je pozyskać bezpośrednio od oferentów. Dlatego wskazane jest załączenie takich ofert w celu ułatwienia oceny racjonalności wydatku przez Radę LGD oraz dokładne opisanie ich celowości i zasadności. Krótką wzmianką nt. wysokości lub celowości lub racjonalności kosztów bez załączenia dokładnych opisów i ofert oznacza brak uzasadnienia.

Maksymalna, możliwa do uzyskania w ramach oceny liczba punktów wynosi – 34, wpisanie projektu na listę rankingową wymaga uzyskania min. – 17 pkt.

Punkty w opisie danego kryterium nie sumują się .

- spełnienie kryterium dostępowego jest obligatoryjne i decyduje o dalszym procesowaniu wniosku;
- procedura postępowania w przypadku operacji, które uzyskały tę samą liczbę punktów: w przypadku uzyskania jednakowej liczby punktów o kolejności na liście decydują kryteria rozstrzygające, w następnej kolejności przy równym rozkładzie punktów data i godzina złożenia wniosku na platformie usług elektronicznych ARiMR.